

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında.

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No - 87

HAYAT

Fiati her yerde 15 kuruş
Seneliği, posta ile 7.5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7.5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul bürosuna
muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

—NIETSCHE—

Cilt: IV

Ankara, 18 Teşrinievvel, 1928

Sayı: 99

Musahabe

Muharrir ve eser.

Geçen gün bir arkadaşla Avrupa müelliflerinden ve eserlerinden bahsediyorduk. Beşerin zihnini işgal eden en ufak hadiseler en derin ve en etraflı tahlillere tabi tutulmuş, bizim nazari dikkatimizi celbe şayan görülmeyen şu ve bu eşya ve hadisat etrafında büyük eserler yazılmış.

Mesela, çocukluk zamanlarımızda bizim için yalnız bir eylence mevzuu teşkil eden Kara-göz hakkında bir Alaman muharriri koca bir cilt eser neşrediyor. Ve bu kitap içtimaî hayatın her hangi bir karanlık köşesini aydınlatmaya yardım ediyor.

Bazı muharrirler var ki yazdıkları kitaplar adeta bir kütüphane teşkil edecek kadar zengin. Bir kaç alimin ve müellifin iştirakile vücude gelen zengin ve kıymetli ansiklopedileri ve külliyyatı ayrıca düşünmek lâzım. Üç dört coğrafiya

profesörü birleşince büyük ve insicamlı bir coğrafiya hazinesi meydana geliyor

Muharrirlerdeki bu veludiyet nereden ileri geliyor?

Bunun tahlilini yaparken arkadaşım şöyle bir neticeye vardık:

Bir defa Avrupalı muharrir tahsilinin temelinden itibaren araştırmaya, mevzular bulmaya ve bu mevzular etrafında düşünmeye ve yazmaya alıştırılmıştır.

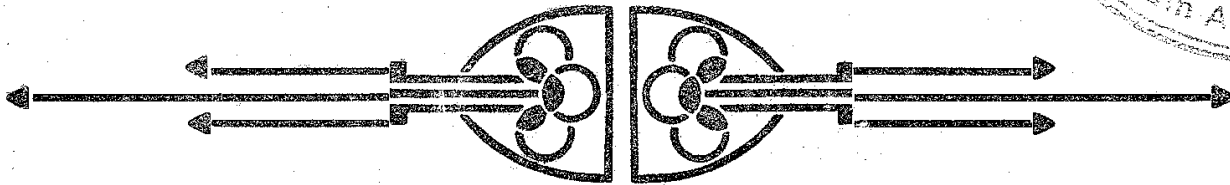
Talebelik hayatında bu zati saiy onda bir meleke hasıl etmiştir. Bu suretle cihanın her hadisesinde ve her şeyinde o tetkik olunacak bir mevzu bulabilir. Eğer zekası ve kültürü kuvvetli ise o mevzua orijinal bir renk de verebilir.

Diğer taraftan Avrupalı muhar-

ririn zekâsına refakat eden bir de usul (méthode) var dir ki ona şarkli her hangi bir muharrire tefevvuk temin eder. Usul öyle bir nur huzmesidir ki en ufak ve en karanlık noktalara tevcih olununca orada yeni bir şun ve hakaik âleminin yaşamakta olduğu seçilir. İlmin en müşkil ve fakat en zarurî ciheti de usulüdür. Usulün bu ve yahut şu şekilde taayün ve tatbik olunmasına nazaren de dünya ve hadisat ta bu ve ya şu şekilde görülebilir ve yahut bir çok cihetleri muzlim kalır.

Bilmiyorum ki arkadaşım kısaca yaptığımız bir sohbet esnasında muharrirlerin veludiyetine dair bu fikirlerde isabetsizlik varmı?

**

MATBUAT ARASINDA

Bir hafta Graf Zeplin

Bu satırları yazarken, Bahri muhiti Atlasî üzerinden, almanyanın fennî tefevvukunu Avrupadan Amerikaya sema tarikile haber veren Zeplin balonu karaya inmiş bulunuyor. Tayyarenin son tekâmülü artık balonlardan kat'ı nazar ettirirken yeni bir Alman hamlesile balonculuğun tekrar dirildiğini görüyoruz. Bu kadar şerefli bir basu bâdelmevt kimseye nasip olmamıştır.

Zeplin, furtuna ve boraya günlerce karşı geldikten sonra, dümenini kirdiği halde yolunu şaşırmadan, Amerika toprağına indi. Kendisini bekleyen bir milyon gözle gazete-lerden takip eden bir milyar insan bu beşerî zekâ hamlesinden aynı zamanda bir gurur duydu.

Bir fıkra vardır: bir Musevî bir gün furtunalı bir havada Usküdardan karşıya geçiyormuş. Sandal dalgalar arasında bir batıp bir çıktıkça korkusundan haykırmağa başlamış. Sandalcı bu feryat kârşısında dayanamamış:

— Ne bağıırıyorsun? Allah büyüktür, demiş. musavî cevap vermiş:

— Allah büyük amma sandal küçük!

Bahri muhit semasında daha küçük bir oyuncak olan balon bu çetin imtihanda muvaffak oldu, zira onu himaye eden fen büyüktür

Mektep ve yeni harf

Geçen hafta liseler açılmıştı, bu hafta da ilk mektepler... Bunlar her sene açılan ve muayen bir zaman faaliyette bulunduktan sonra kapanan mekteplerdir. Halbuki bu sene bütün yaz Türkiye bir mektep halini almış, en okur yazarlar bile elinde kitabı dolaşmıştı. Yaz büyükler için ders mevsimi olmuştu, son bahar da küçükler ve gençler için ders

mevsimi oluyor. Biz her ikisine zihin açıklığı temenni ederiz.

«Bizim çocuk bina okur, döner döner yine okur!» diye bir söz vardır, şimdi bunu her kese tatbik edebiliriz. Şu fark var ki evelden okuyan bizim çocuktur, şunun bunun çocuğuydu, fakat bu yeni şekil faaliyetten sonra herkesin çocuğu, kendisi ve bütün ailesi okumaya başladı.

Türkiye ancak iki aydan beri baştan başa mektep haline gelmiştir.

Grev ne halde?

Tramvay amelesinin grevinden geçen nüshamızda bahsetmiştik. Esasen ilk grev gününde bile işlemeğe başlayan tramvaylar bize işin akibeti hakkında evelden haber verdi. Bir iki gün sonra bütün intizama giren münakalat grevin manasını orta yerden kaldırmış oldu. Grev yapan amele, önce hiç bir tevassut kabul etmezken, bugün vilayetin himayesine iltica ediyor. Bununla beraber amelede müstagni bir hal de var. Hani kızın birini gelin etmişler babasının evinden ayrılırken hüngür hüngür ağlarmış. Anası dayanamamış, sormuş:

— Eger kocanın evine gitmek istemiyorsan üzülme, kal!

Kız:

— Merak etme anneciğim, ben hem gider, hem ağlarım, demiş.

İktisadî hayat

İstanbul gündelik gazetelelerinden birinde geçen hafta havadis kabilinden kısaca şu fıkralar yazılıydı: İstanbul Ticaret Odasından bir yıl zarfında 600 tüccar isimlerini sildirmişler; yani ticareti terk etmişler. Bu altıyüz kişi ne ile iştigal edeceklermiş, nasıl bir meslek intihap etmişler? Tabii bu cihetler, bu kısa satırlar içinde yazılı değildi. Matbuatımız uzun zamanlar iktisadî buhran var mı, yok mu mevzuu etrafında düşündüler ve yazdılar. Kimisi buhranın

sebeplerini şunda, kimisi bunda buldu.

Vaziyetin müspet ciheti şu ki ortada yalnız İstanbulda 600 tüccarın piyasadan çekilmesi var. Adedi istisgar edilemeyecek derecede de müflisler.. Bu hadiseyi tahlil etmek, sebeplerini bulmak, izah etmek, lazımdır. Bu da iktisat müteveggillerimizle, İktisat Meclisi Alisine düşen bir vazife oluyor. Ancak etraflı bir izahattan sonra dır ki hadiseler tenevvür edecek, mazraî midir, tabii midir, anlaşılacak. Bu yapıncaya kadar iflas, terki ticaret vakıaları iktisadî hayatımızda karanlık ve endişeli bir nokta gibi duruyor.

Hayvanat sergisi

Ankaranın son yılları, ona Anadolu şehirleri içinde hususî bir mevki verdi. Millî istiklâlin idare merkezi, inkılap ve hükûmet merkezi olması bu mevkii kuvvetlendiriyor. Devlet burada temerküz etmekte, umumî tezahurler burada yer bulmaktadır. Hafta içinde istasyon caddesi üzerinde (Hayvanat Sergisi) açıldı ve kapandı. Buraya muhtelif hayvanlardan birer numune getirilmişti. Bir İngiliz terbiyecisi, bedeni terbiyenin ehmiyetine işaret ederken, insanlar için:

— Evela iyi bir hayvan olmalı.. demiş. Fakat yazık ki memleketimizin hayvanlarında bu teşpih rolünü oynayacak hassa göremiyoruz. Hayvanlarımız pek cılız ve bakımsız. Ankara hayvanat sergisi bu hakikatı gözlerimiz önünde bir daha açtı.

Türkiye iktisadî siyaseti arasında hayvanlarının da hayatile, islahile alâkadar bir program koymağa başlamıştır.

Seğriyi bu programın hayırlı bir tezahürü addediyoruz.

H.M.

Müdür Mes'ul: Faruk Nafiz

İstanbul — Devlet Matbaası